

عنوان مقاله:

بررسی کارایی اقدامات آبخیزداری بر میزان فرسایش و رسوب حوزه آبخیز دره خرسان بر مبنای روش پسیاک اصلاح شده

محل انتشار:

فصلنامه ترویج و توسعه آبخیزداری، دوره 3، شماره 10 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

نویسنده:

فریدون سلیمانی - دانشجوی دکتری آبخیزداری، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان، نویسنده مسئول:

خلاصه مقاله:

یکی از ارکان اساسی پروژه ها، بحث ارزیابی است که به عنوان ابزاری در جهت سنجش و میزان اثرگذاری طرح ها بکار می رود. منطقه مورد مطالعه حوزه آبخیز دره خرسان مسجد سلیمان واقع در استان خوزستان می باشد. هدف از اجرای این پروژه، ارزیابی نتایج عملکرد اقدامات آبخیزداری در این حوضه می باشد. قبلاً شرایط اولیه حوضه و میزان فرسایش و رسوب آن با استفاده از روش پسیاک اصلاح شده، محاسبه شده بود، در این پژوهش در چند مرحله از این حوضه بازدید صحرایی به عمل آمد و حجم عملیات بیولوژیکی، مکان کبی و بیومکانیکی شامل بذرپاشی، نهال کاری، بذرکاری، خشکه چین، گابیون و تراس بندی انجام شده در سطح حوضه بررسی و ثبت گردید. سپس تاثیر و تلفیق هر کی از عملیات آبخیزداری در کاهش فرسایش و رسوب با استفاده از مدل پسیاک اصلاح شده مورد ارزیابی قرار گرفت. بطوریکه حدود 201 مورد بند خشکه چین، 7 مورد بند گابیونی، 32 نوار تراس بندی و عملیات بیولوژیکی مورد بررسی و اندازه گیری قرار گرفت. در زمینه اقدامات بیولوژیکی نیز وضعیت مرتع به روش چهار فاکتوری و گرایش آن به روش ترازوی سنجش، همچنین میزان تولید علوفه و تیپ گیاهی آن مورد مطالعه و ارزیابی قرار گرفت. نتایج نشان داده است که: میزان رسوب و فرسایش ویژه در زیرحوضه 1 قبل از عملیات به ترتیب برابر با 13 / 45 و 16 / 34 تن در هکتار در سال بوده ولی بعد از عملیات این میزان به ترتیب به 5 / 69 و 13 / 39 تن در هکتار در سال کاهش یافته است. همچنین میزان رسوب و فرسایش کل در این زیرحوضه به ترتیب از 32625 / 67 و 85707 / 67 تن در سال به 13475 / 56 و 34226 / 56 تن در سال کاهش یافته است. در زیرحوضه 2 میزان رسوب و فرسایش ویژه قبل از عملیات به ترتیب برابر با 08 / 14 و 94 / 34 تن در هکتار در سال بوده ولی بعد از عملیات به ترتیب به 79 / 5 و 37 / 14 تن در هکتار در سال شده است. میزان رسوب و فرسایش کل در این زیرحوضه به ترتیب از 29939 / 12 و 74244 / 52 تن در سال به 12303 / 37 و 30527 / 03 تن در سال کاهش یافته است. با اجرای عملیات آبخیزداری وضعیت مرتع از حالت فقیر به متوسط، گرایش وضعیت مرتع از منفی به مثبت، تولید از 97 کیلو گرم در هکتار به 195 کیلوگرم افزایش یافته است. علاوه بر بهبود در تر یکب گونه ای، تراکم پوشش از 25 % به 37 % افزایش یافته است.

کلمات کلیدی:

دره خرسان، مسجد سلیمان، پسیاک اصلاح شده، فرسایش و رسوب ویژه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1871787>

